

16.6.2014
Eki Karlsson

kirjaamo@mmm.fi
Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite: MMM004:00/2014

Hallituksen esitys Metsähallituksen uudelleenorganisointia koskevaksi lainsäädännöksi

Suomen Latu on tutustunut hallituksen esitykseen Metsähallituksen uudelleenorganisointia koskevaksi lainsäädännöksi.

Metsähallitus on Suomen suurin ulkoiluolosuhteita ja luonnon virkistyskäyttömahdollisuuksia tarjoava organisaatio. Yli 90 % suomalaisista ulkoilee vuosittain ja ulkoilulla on merkittävä liikuttava ja hyvinvointia lisäävä vaikutus. Valtion metsiin kohdistuu vuosittain noin 4 miljoonaa virkistyskäyntiä.

Suomen Latu on valtakunnallinen ulkoilujärjestö. Emme ota kantaa Metsähallituksen organisaation tekniseen järjestämiseen, vaan arvioimme organisaation vaikutusta luonnon virkistyskäyttömahdollisuuksiin ja virkistyspalvelujen tarjontaan.

METSÄHALLITUKSEN TULEE PYSYÄ YHTENÄISENÄ

Suomen Latu pitää tärkeänä, että Metsähallitus pysyy organisaatiomuutoksessa yhtenäisenä. Viranomaistehtävien ja metsätalouden tulee pysyä samassa organisaatiossa.

Valtion maa- ja vesiomaisuuteen ja niiden hoitoon kohdistuu suuri määrä yhteiskunnallisia tehtäviä ja arvoja, joita ei nykytietämyksellä pystytä mittaamaan rahassa. Näiden yhteiskunnallisten tehtävien (mm. virkistysmetsät, retkeilyalueet, luonnonsuojelu, työllisyys, maisemavot, suojametsät jne) hoitaminen ei saa vaarantua.

16.6.2014
Eki Karlsson

Mikäli Metsähallituksen organisaatio muuttuu, pitää kaikin mahdollisin ohjausekeinoin varmistaa yhteiskunnallisten tehtävien laadukas hoito jatkossa.

VALTION MAIDEN JA NIIDEN KÄYTÖN TULEE PYSYÄ POLIITTISESSA OHJAUKSESSA

Valtion maiden käyttöä koskevien ratkaisujen tulee säilyä poliittisessa ohjauksessa. Maankäyttöä koskevien ratkaisujen tulee kuulua julkisiin hallintotehtäviin.

Metsien ja muiden luonnonvarojen strateginen merkitys kasvaa tulevaisuudessa ilmastonmuutoksen ja muuttuvien arvojen myötä ja metsiin kohdistuvat yhteiskunnalliset tarpeet monipuolistuvat nykyisestä. Valtion metsien tulee pystyä vastaamaan näihin tarpeisiin myös metsätalouksikäytössä olevilla alueilla.

RETKEILYALUEIDEN HOIDON OHJAUSTA TULISI SELKEYTTÄÄ

Lakiesityksessä on kirjaus (19 §): *”Ulkoilulain nojalla perustettuja valtion retkeilyalueita viranomaisyksikkö hoitaisi yhteistyössä Metsähallituksen liiketoiminnan tai perustettavan metsätaloutta harjoittavan osakeyhtiön kanssa, koska retkeilyalueet kuuluvat tuottovaateen alaiseen omaisuuteen ja niillä harjoitetaan myös metsätaloutta.”*

Perusteluteksti jättää kuitenkin avoimeksi, mitä yhteistyö käytännössä tarkoittaa. Tällä hetkellä virkistyskäytön näkökulmasta katsottuna retkeilyalueiden ongelmana on epäselvä omistajuus ja alueiden hoidon priorisointi metsätalouden ja luontopalveluiden välillä. Käytännössä tämä on johtanut siihen, että retkeilyalueita ei kehitetä niiden perustamisajatuksen mukaisesti virkistyskäyttöön, eivätkä ne vastaa retkeilyn ja virkistyskäytön laadullisia tai palvelullisia vaatimuksia.

Suomen Latu esittää, että retkeilyalueiden hoidon tulisi olla ensisijaisesti viranomaisyksikön vastuulla ja yksikkö kutsuisi mukaan myös Metsähallituksen metsätaloutta harjoittavan tahon.

16.6.2014
Eki Karlsson

Lisäksi Suomen Latu on huolissaan retkeilyalueisiin kohdistuvista liian järeistä hakkuista, joita tehdään ensisijaisesti metsätalouden tarpeisiin perustuen eikä alueiden nimen mukaisesti retkeilyn tai ulkoilun näkökulmasta. Suomen Latu on esittänyt, että retkeilyalueisiin ei tulisi kohdistua vastaavaa tuottotavoitetta kuin tavallisiin talousmetsiin, koska retkeilyalueet on perustettu nimenomaisesti vastaamaan virkistyskäyttökysyntää ja metsätaloutta tulisi harjoittaa alueilla siten, että virkistyskäytön tarpeet tulevat ensisijaisesti huomioiduksi.

LUONNON VIRKISTYSKÄYTÖN MAHDOLLISUUDET ON TURVATTAVA

Luonnon virkistyskäytön mahdollisuudet ja palvelut eivät saa Metsähallituksen organisaatiomuutoksen myötä kaventua tai jäädä taloudellisen voitontavoittelun jalkoihin. Metsähallituksen tulostavoite on kasvanut viime vuosina voimakkaasti. Suomen Ladun huolena on, että valtion metsien hakkuista lisätään entisestään tai mahdollisella osakeyhtiöllä on kasvavat intressit hakkuiden lisäämiseksi.

Hakkuilla ja muilla metsänhoitotoimenpiteillä on väistämättä vaikutusta muun muassa maisemaan, virkistyskäyttöön, marjasatoihin ja virkistyskäyttöön sopivien metsien saavutettavuuteen. Metsähallituksen talousmetsien hoidon tulee olla kestävä ja yhteiskunnallisesti hyväksyttyä.

Lakiesityksessä todetaan kohdassa ”Esityksen pääasiallinen sisältö”, ja useissa muissa kohdissa (mm. 6 § 1 mom), että *”Metsähallituksen on lisäksi otettava huomioon luonnon virkistyskäytön sekä työllisyyden edistämisen vaatimukset.”*

Suomen Latu esittää, että sanamuoto ”otettava huomioon” muutettaisiin seuraavasti: *”Metsähallituksen on lisäksi vastattava virkistyskäytön sekä työllisyyden edistämisen vaatimukseen”*. Sanamuoto, jossa edellytetään jonkin asian ottamista huomioon, ei takaa asian hyvää hoitoa tai laadukasta lopputulosta. Esimerkiksi retkeilyalueiden hoidon kohdalla laissa edellytetään tällä hetkellä virkistyskäytön tarpeiden huomioimista metsänhoitotoimenpiteissä, mutta käytännössä tässä ei aina onnistuta tai tarpeita ei huomioida kokonaisuuden kannalta riittävästi.

16.6.2014
Eki Karlsson

On myös muistettava, että valtion maaomaisuuden käyttö on vahva malli muidenkin maanomistajien metsien käytölle. Metsähallituksen harjoittama monikäytön huomioiminen ja muut metsiin kohdistuvat arvot toimivat esimerkkinä mm. kunnille, seurakunnille ja muille metsänomistajille. Siksi valtion tulee olla vastuullinen ja moniarvoisuutta vaaliva, eikä pelkästään taloudellista voittoa tavoitteleva metsänomistaja.

KENELLE VALTION METSIEN KÄYTTÖOIKEUS TULEE KUULUMAAN?

EU-lainsäädännön tuleva kehitys näyttää siltä, että valtio ei voi antaa valitsemalleen taholle yksinomaista oikeutta metsätalouden harjoittamiseen valtion maalla. Hakkuuoikeuden kilpailuttamisella on todennäköisesti negatiivinen vaikutus valtion metsätalouden yhteiskunnallisten velvoitteiden hoitamiseen. Lisäksi metsätyön ohjeistamiseen ja valvontaan on panostettava aivan uudella, resurssreja vaativalla tavalla, mikäli metsätyötä tekee ulkopuolinen taho.

Tällä perusteella Suomen Latu ei kannata metsätalouden yhtiöittämistä ilman, että yhteiskunnallisten velvoitteiden hoitamista ei ole varmistettu lailla.

METSÄHALLITUKSEN HALLITUS

Kuten lausunnolla olevassa esityksessä todetaan, ” Metsähallituksella on merkittäviä ja laajakantoisia tehtäviä, jotka koskevat koko Metsähallituksen toimialaa. Hallitus johtaa sekä liiketoimintaa että Metsähallituksen yhteiskunnallisten velvoitteiden toimeenpanoa. Tämä asettaa vaatimuksia hallituksen jäsenten osaamispohjalle, joka on otettava huomioon hallituksen jäseniä valittaessa.”

Metsähallitus on Suomen tärkein ulkoilu- ja virkistysmahdollisuuksia ja -palveluja tarjoava organisaatio. Luonnon virkistyskäyttö ja sen tuomat fyysiset ja psyykkiset hyvinvointivaikutukset ovat kansantaloudellisesti yhä tärkeämpiä ja merkitykseltään tunnustetumpia. Metsähallituksen hallituksen osaaminen on kuitenkin virkistyskäytön ja koko kolmannen

16.6.2014
Eki Karlsson

---

sektorin näkökulmasta puutteellista. Suomen Latu esittää, että Metsähallituksen hallituksessa tulisi olla paikka virkistyskäytön asiantuntijalle.

SUOMEN LATU
Eki Karlsson, toiminnanjohtaja, puh. 044 328 3286
Anne Rautiainen, asiantuntija, puh. 050 545 6539